

G7 pristaje da prekine upotrebu uglja, ali može li?

Odustajanje od ruskog gasa biće bolno za Evropsku uniju – Simson

Transformatori - Nadolazeća blokada na evropskoj elektroenergetskoj mreži

EU će malo premašiti cilj OIE do 2030. godine, ali su potrebna sredstva

NALIČJE STATISTIKE

Više od 30 posto svetske električne energije sada se proizvodi iz obnovljivih izvora, ali akteri na tržištu upozoravaju da iza ključnog činioca - pada upotrebe fosilnih goriva - stoje netržišni faktori koji su podigli cene energije na neisplative nivoe.

Deo potrošnje energije u Evropi mogao bi biti 'zauvek izgubljen' - čelnik Vitola

DOSIJE: EU REMIT – Uticaj na energetske kompanije van EU

SADRŽAJ

G7 pristaje da prekine upotrebu uglja, ali može li?	OVDE
Deo potrošnje energije u Evropi mogao bi biti 'zauvek izgubljen' - čelnik Vitola	OVDE
Nadolazeća blokada na evropskoj elektroenergetskoj mreži: Transformatori	OVDE
ACER traži više informacija o promeni algoritama za spajanje cena	OVDE
ACER će odlučiti o 15-minutnim pravilima proizvoda do septembra	OVDE
EU postigla privremeni dogovor o podizanju cilja za obnovljivu energiju	OVDE
Proizvodnja fosilnih goriva u EU u aprilu je rekordno niska – izveštaj	OVDE
Svetska banka očekuje blagi pad cena energije u 2004. i 2005.	OVDE
Više od 30% svetske električne energije sada dolazi iz obnovljivih izvora	OVDE
EU će malo premašiti cilj OIE do 2030. godine, ali su potrebna sredstva	OVDE
Eurostat: Nafta i dalje je najznačajniji energent za evropsku ekonomiju	OVDE
Uvoz energenata u EU smanjen	OVDE
EU predlaže prvu seriju sankcija na ruski tečni prirodni gas	OVDE
Odustajanje od ruskog gasa biće bolno za Evropsku uniju - Simson	OVDE
Bugarski sud zaustavio najveći ekološki projekat koji finansira EU	OVDE
DOSIJE: EU REMIT – Uticaj na energetske kompanije van EU	OVDE

G7 pristaje da prekine upotrebu uglja, ali može li?

TORINO - Sjedinjene Američke Države, Velika Britanija, Italija, Francuska, Japan, Nemačka i Kanada postigle su sporazum o ukidanju upotrebe uglja za proizvodnju električne energije do 2035. godine, ali portal **OilPrice.com** smatra da je taj cilj teško ostvariv.

Ugalj kao izvor proizvodnje energije u ekonomijama G7 činio je oko 15% energetskeg miksa.

Portal piše da se može pokazati da je cilj grupe teže ostvariv za neke od članica G7—kao što su Nemačka i Japan, koje su podmirivale 25% i 29% potreba za električnom energijom iz uglja. I zato sporazum ima kvaku.



Ministri energetike G7 koji su se okupili u Torinu, u Italiji, da 30. aprila potpišu obavezu, odavali su utisak da su zaista odlučni da okončaju emisije iz sagorevanja uglja, ali pravi test bi bio da li će se vlade koje držati ovog sporazuma ili će krenuti drugim putem.

Jer prestanak proizvodnje uglja u sedam najvećih svetskih ekonomija samo će ga učiniti jeftinijim za druge velike ekonomije kao što su Kina i Indija, piše portal.

Ne postoji realan način na koji bi vetar, solarna energija, pa čak i nova nuklearna energija, mogli u potpunosti zameniti izgubljeni kapacitet uglja. Vetar i solarni proizvodni kapaciteti nisu konstantni izvori, a to je jedan od razloga za kontinuiranu potražnju za ugljovodonicima. Možda najbolji dokaz ove činjenice bila je prošlogodišnja odluka Nemačke da zatvori vetroelektranu kako bi proširila rudnik uglja s ciljem povećanja proizvodnje energije .

U međuvremenu, za izgradnju nove nuklearne elektrane potrebne su godine, budući da je trend malih modularnih reaktora nedavno izgubio snagu, ostavljajući staromodne velike reaktore kao jedinu isprobanu i testiranu vrstu nuklearne elektrane. Potražnja za gasom bi, dakle, skočila kako bi zadovoljila nagli porast potražnje iz G7, ponavljajući ono što se dogodilo sa Evropom i Azijom 2022. godine, ali u većim i verovatno trajnijim razmerama.

Ovo je strana ponude energije, ali šta je sa stranom potražnje? Još je manje dobrih vesti u toj oblasti za ambiciozne ministre energetike G7 i njihove šefove. Zato što je potražnja za energijom u porastu i ovaj porast će uskoro postati mnogo intenzivniji kako se primena veštačke inteligencije ubrzava, što većina analitičara smatra izvesnim.

Dakle, neizvesno je da li će G7 moći u potpunosti da se odrekne uglja - čak je i Velika Britanija, koja proizvodi samo mali deo svoje električne energije iz uglja, morala ponovo otvoriti elektranu tokom perioda niske proizvodnje energije vetra. Ali čak i ako to urade, to ostavlja ostatak sveta, koji bi počeo koristiti više uglja, ne samo zato što bi postao još jeftiniji. Neto efekat odustajanja od uglja G7, ako se ikada ostvari, mogao bi zapravo povećati globalne emisije, konstatuje **OilPrice.com**.

Deo potrošnje energije u Evropi mogao bi biti 'zauvek izgubljen' - čelnik Vitola

LONDON - Previranja i rast cena u energetskom sektoru smanjili su potražnju u Evropi, a izvršni direktor Vitola upozorio je da se deo te potražnje možda nikada neće vratiti.

"Gas i struja imali su užasnu godinu za potražnju [2022.]", rekao je Rasel Hardi iz Vitola, najveći svetski nezavisni trgovac energijom, na konferenciji u Londonu, prenosi **Rojters**. "I dalje je veoma teško u Evropi... na industrijskoj strani zbog štete od visokih cena u poslednjih nekoliko meseci."



Hardi (foto) je, govoreći na Energy Intelligence Forumu, dodao: "Možemo očekivati da će deo te izgubljene potražnje ostati izgubljen zauvek."

Nakon ruske invazije na Ukrajinu u februaru 2022., Moskva je smanjila isporuke gasa Evropi. Kontinent je zauzvrat diversifikovao svoje izvore energije i uvezio tečni prirodni gas iz drugih zemalja, istovremeno preduzimajući korake za smanjenje domaće potražnje.

Rusija je ranije slala 155 milijardi kubnih metara gasa u Evropu godišnje, pokazuju podaci EU, ali je to palo na oko 60 milijardi 2022. godine, a zvaničnici očekuju da će ove godine pasti na 20 milijardi.

Po Hardijevom mišljenju, sukob koji se odvija između Izraela i Hamasa mogao bi stvoriti dodatne energetske prepreke.

Prošlog meseca, Fatih Birol, čelnik Međunarodne agencije za energiju, napisao je u kolumni za Financial Times da je "doba naizgled nemilosrdnog rasta" potražnje za fosilnim gorivima na početku kraja.

"Samo na osnovu današnjih političkih postavki vlada širom sveta - čak i bez ikakvih novih klimatskih politika - potražnja za svakim od tri fosilna goriva će dostići vrhunac u narednim godinama", rekao je Birol. "Ovo je prvi put da je vidljiv vrhunac potražnje za svakim gorivom ove decenije - ranije nego što su mnogi očekivali."

Nadolazeća blokada na evropskoj elektroenergetskoj mreži: Transformatori

BRISEL - Nedostatak transformatora dovodi u opasnost izgradnju evropske mreže, produžavajući rokove za realizaciju projekta i povećavajući cene koje će se osetiti na računima potrošača, upozoravaju istraživači i stručnjaci.

EU je usred velike izgradnje svoje elektroenergetske mreže, za koju se procenjuje da će koštati 584 milijarde eura od sada do 2030. Ovo proširenje je potrebno za servisiranje miliona novih električnih vozila i toplotnih pumpi i za smeštaj niza novih vetroturbina i solarnih panela.

Ali pojavilo se usko grlo na tom putu, piše 7. maja **Euractiv**. "Suočavamo se s nestašicom transformatora u Evropi", rekla je Savana Altvater, zadužena za distribuciju električne energije u industrijskom udruženju EU Eurelectric.



Iako niko ne zna tačnu cifru, Eurelectric procenjuje da je unutar EU i Norveške instalirano oko 4,5 miliona transformatora.

Ali to je zato što su transformatori, koji povećavaju i smanjuju napon, posvuda u električnoj mreži. Od morske vetroturbine do domaćinstva, napon električne energije može se promeniti i do šest puta pre nego što je koristimo za pranje veša kod kuće.

Od industrijalaca koji elektrifikuju svoje proizvodne procese do onih koji razvijaju obnovljive projekte, "svima su potrebni transformatori", rekla je Joanes Lavejn, istraživačica u laboratoriji za električnu energiju Univerziteta u Gentu.

Rezultat: Vremena isporuke koja su nekada bile 9 do 12 meseci, sada su „barem udvostručene“, dodaje.

Ova kašnjenja industrija još oštrije oseća. „Bez rezervisanja godina unapred u proizvodnim kapacitetima evropskih proizvođača, nećete imati šanse da nabavite transformator. Ovo je ogroman problem,“ objasnila je Žuža Čeko, viši savetnik za mrežna pitanja u Eurelectric-u.

Kašnjenja sa transformatorima mogu imati negativne efekte, što bi navelo Evropsku komisiju da razmotri problem, navodi Euractiv.

Odloženo povezivanje novih obnovljivih izvora energije ili velikih industrijskih mašina na mrežu, što bi moglo ugroziti klimatske i energetske ciljeve EU.

Ali čini se da se broj proizvođača i njihov proizvodni kapacitet ne povećavaju. Samo tri velike kompanije dominiraju tržištem: nemački Siemens, američka firma General Electric i japanski Hitachi.

Transformatori su "veoma težak proizvod" koji zahteva "puno tehničke radne snage za izgradnju". Mali deo procesa je automatizovan, a veliki transformatori po narudžbi se proizvode "ručnim radom", kaže Lavejn.

ACER traži više informacija o promeni algoritama za spajanje cena

LJUBLJANA - EU regulatorna agencija za energiju ACER traži više informacija o promeni algoritama za spajanje cena električne energije dan unapred i kontinuirano usklađivanje trgovanja kako bi dodela balansnog kapaciteta između zona bila efikasnija, preneo je 2. maja **Montel**.



Ovi algoritmi odgovaraju ponudama za dan unapred i/ili balansni kapacitet i dodeljuju kapacitet između zona na tržištima za dan unapred i unutar dana.

ACER je rekao da su potrebne promene kako bi se optimizovao način na koji dva algoritma rade zajedno.

Zainteresovane strane će moći da komentarišu studiju koju će ACER objaviti 27. maja u kojoj se bavi kako maksimizirati očekivane koristi od „kooptimizovane“ alokacije kapaciteta.

ACER će odlučiti o 15-minutnim pravilima proizvoda do septembra

BRISSEL - Regulatorna agencija EU za energetiku ACER planira da do septembra donese odluku o pravilima koja omogućavaju 15-minutnu trgovinu električnom energijom u povezivanju tržišta dan unapred od januara, prenosi 9. maja **Montel**.

Imenovani operateri tržišta električne energije (Nemos) predložili su promenu pravila kako bi se trgovcima omogućilo da kupuju i prodaju električnu energiju u 15-minutnim terminima, "poboljšavajući fleksibilnost tržišta", naveo je ACER.

Poboljšanje fleksibilnosti tržišta ključni je cilj politike EU, jer nastoji da integriše sve veće količine povremenih i promenjivih obnovljivih izvora energije, kao i odgovor na potražnji kao deo napora da se do 2050. godine postigne ekonomija s neto nultom emisijom.

Promene metodologije za proces spajanja evropskog tržišta za dan unapred (SDAC) koje su navedene u pravilima EU o raspodeli kapaciteta i upravljanju zagušenjem potrebne su kako bi se uskladila s regulativom unutrašnjeg tržišta električne energije u bloku.

Ova uredba zahteva da period poravnanja neravnoteže bude 15 minuta u svim oblastima od 1. januara 2025. godine, osim ako nacionalni regulatori ne daju izuzetak.

Takođe zahteva da Nemos ponudi učesnicima na tržištu priliku da trguju električnom energijom u intervalima koji su najkraći od perioda poravnanja neravnoteže i na tržištu za dan unapred i na tržištu unutar dana.

EU postigla privremeni dogovor o podizanju cilja za obnovljivu energiju

BRISEL - Zemlje Evropske unije i pregovarači iz parlamenta EU postigli su poslednjeg dana maja privremeni dogovor o povećanju udela obnovljivih izvora energije u energetsom miksu bloka na 42,5% ukupne potrošnje do 2030. Trenutni cilj je 32%.

Kako bi ispunila cilj EU da postane klimatski neutralna do 2050. godine, izvršna komisija EU podržala je cilj od 45%. Savet i Evropski parlament ostavili su otvorena vrata za takvo povećanje, dogovorivši se o "dodatnih 2,5% indikativnih dopuna koje bi omogućile dostizanje 45%," javlja **AP**.



Pregled globalnog energetskog analitičkog centra Ember pokazao je da su vetar i solarna energija proizveli rekordnih 22% električne energije u EU prošle godine i po prvi put prestigli gas, koji je činio 20%. Udeo energije uglja iznosio je 16%.

Prema sporazumu, 42% vodonika koji se koristi u industriji trebalo bi da dolazi iz obnovljivih goriva nebiološkog porekla do 2030. i 60% do 2035.

Proizvodnja fosilnih goriva u EU u aprilu je rekordno niska – izveštaj

BRISEL - Proizvodnja energije u EU iz fosilnih goriva pala je na rekordno nizak nivo u aprilu, jer blok nastavlja da širi kapacitete obnovljive energije, pokazuje analiza firme Ember, javio je **Montel**.

Fosilna goriva pokrila su 23 posto proizvodnje električne energije u EU prošlog meseca, što je pad u odnosu na prethodni rekordno niski nivo od 27 posto postignut u maju 2023., naveo je energetski think tank u izveštaju u prošli petak.

Proizvodnja uglja i gasa je naglo pala, pri čemu ugalj čini skoro 9% miksa električne energije, a gas 12%.

Prošlog meseca, vetar i solarna energija dosegli su novi rekord proizvodnje, generirajući po prvi put oko 34% električne energije u EU, nadmašivši prethodni rekord iz maja prošle godine od 31%.



Pad emisija 18%

Sveukupno, obnovljivi izvori su proizveli više od polovine, ili 54% električne energije u EU u aprilu, što je dovelo do značajnog smanjenja emisija u energetsom sektoru za 18% na godišnjem nivou u prva četiri meseca ove godine, navodi analitička firma.

"Nekada nezamislivo se dešava pred našim očima", rekla je Sara Braun, programska direktorka Embera za Evropu. "Fosilna goriva su na izlasku iz evropskog energetskeg sektora."

Evropska komisija se nada da će EU postati prvi ugljenično neutralan kontinent do 2050. godine, a postojeća politika poziva na smanjenje neto emisija stakleničkih gasova za najmanje 55% do 2030. godine, u poređenju sa nivoima iz 1990. godine.

Svetska banka očekuje blagi pad cena energije u 2004. i 2005.

VAŠINGTON - Prema Svetskoj banci, očekuje se da će cene energije pasti za 3 posto u 2024., jer bi niže cene prirodnog gasa i uglja nadoknadile više cene nafte, nakon čega sledi daljnji pad od 4 posto u 2025., prenosi 12. maja *Observer*.

Cene sirove nafte tipa Brent premašile su 91 dolar po barelu početkom aprila, podstaknute eskalacijom geopolitičkih tenzija i daljim smanjenjem proizvodnje od strane OPEC-plusa.

Cene prirodnog gasa su pale u prvom kvartalu 2024. na skoro 40 posto niže nego godinu dana ranije. Evropska referentna vrednost pala je za 35 posto preokrenuvši dobitke u prethodnom tromesečju.

Više od 30% svetske električne energije sada dolazi iz obnovljivih izvora

LONDON - Više od 30 posto svetske električne energije sada se proizvodi iz obnovljivih izvora, a Evropska unija je daleko ispred ovog globalnog proseka, pokazao je novi *izveštaj*.

EMBER
COAL TO CLEAN ENERGY POLICY

Energetski istraživački centar Ember otkrio je da je veliki rast vetra i sunca pomogao da se globalna proizvodnja električne energije pomakne preko ove prekretnice 2023. godine.

Izveštaj pokriva 80 zemalja koje predstavljaju 92 posto svetske potražnje za energijom i istorijske podatke iz 215 drugih zemalja. Njegovi autori kažu da je ovaj brzi rast doveo svet do ključne prekretnice u kojoj proizvodnja fosilnih goriva počinje da opada.

EU će malo premašiti cilj OIE do 2030. godine, ali su potrebna sredstva

BRISSEL - Čini se da će Evropska unija malo nadmašiti svoj cilj da trećinu svoje energije dobije iz obnovljivih izvora do 2030. godine, ali će biti potrebna javna podrška da se nadoknadi pad investicija u čistu energiju zbog COVID-19, rekla je vodeća energetska zvaničnica bloka.



Najnoviji planovi energetske politike zemalja EU predviđaju da blok do 2030. godine dostigne udeo obnovljive energije od 33 posto, premašivši svoj cilj za jedan procenat, rekla je 6. maja visoka predstavnica EU za energetiku Kadri Simson na online konferenciji za novinare, prenosi **Rojters**.

Obnovljivi izvori, uključujući vetar, solarnu energiju, hidroenergiju i bioenergiju, činili su nešto manje od 19% konačne potrošnje energije u EU u 2018.

Prethodne verzije planova energetske politike zemalja sugerisale su da će blok premašiti svoj cilj obnovljivih izvora energije do 2030. godine za do tri procentna poena.

Simson je rekla da će Komisija uložiti desetine milijardi eura u projekte čiste energije iz svog predloženog fonda EU za oporavak od koronavirusa od 750 milijardi eura, kako bi osigurala da ekonomska kriza izazvana pandemijom ne osujeti njene zelene ciljeve.

Međunarodna agencija za energetiku (IEA) očekuje da će se globalni rast novih kapaciteta za obnovljivu energiju usporiti po prvi put u dve decenije ove godine, jer pandemija stvara probleme u finansiranju i odlaže izgradnju projekata.

Zemlje EU će možda morati dodatno da revidiraju svoje planove politike jer Komisija razmatra postavljanje strožih ciljeva za obnovljivu energiju sledeće godine, u cilju smanjenja neto emisije stakleničkih gasova u EU na nulu do 2050. godine.

Kako bi "jaz fleksibilnosti" mogao poremetiti evropsku energetska tranziciju

LONDON - Kako se proizvodnja uglja i gasa postupno gasi, evropske nacionalne mreže moraju uravnotežiti intermitentnost varijabilne proizvodnje obnovljive energije, sa zahtevima svoje zemlje za energijom iz minuta u minut, ukazuje jedan novi izveštaj.



Suočen s ovim izazovom, izveštaj – Indeks spremnosti za tranziciju energije (ETRI) – koji je sastavila Asocijacija za obnovljivu energiju (REA) i sponzorovala globalna kompanija za upravljanje energijom Eaton, baca svetlo na napredak i izazove s kojima se suočavaju evropske nacije u prihvatanju obnovljivih izvora energije i podsticanja fleksibilnosti na njihovim energetska tržištima.

Izveštaj rangira napredak evropskih zemalja prema tri ključne oblasti: društveno-politička podrška energetske tranziciji; sposobnost eksploatacije novih tehnologija i poslovnih modela; i pristup otvorenom tržištu za usluge niskouglenične fleksibilnosti, kako bi se pokazalo gde su najveće „praznine u fleksibilnosti“ u Evropi.

U izveštaju je dalje analizirano što znači biti „spreman“ za energetske tranziciju – ne samo iz navedenih ambicija samih zemalja, već i kroz perspektivu investitora i programera projekata obnovljive energije.

Nalazi

Poslovni entuzijazam za energetske tranziciju raste, što bi trebalo da pošalje jasne signale vladama širom Evrope o neiskorišćenim investicijama koje su spremne da se otključaju ako se može postići napredak u stvaranju pravog političkog okruženja.

Uzimajući u obzir sve kriterijume, nordijske zemlje prednjače u pogledu spremnosti za tranziciju.. Sve imaju tržišta fleksibilnosti koja bolje pružaju pravičan, transparentan i jednostavan pristup za sve.

Nasuprot tome, zemlje poput Grčke, Švajcarske i Poljske, na primer, imaju slabiju posvećenost regulatornoj reformi. Grčka i Poljska su takođe imale najniže ocene kada su razmatrale da li je tehnološki krajolik omogućavao ili sprečavao ulaganja – ne pokazujući jasan put za omogućavanje tehnoloških inovacija.

Osim toga, barijere kao što je nizak nivo javne podrške tranziciji su se takođe pokazale problematičnim, dok su zemlje s nižim bodom takođe videle slabiju opredeljenost Vlade za regulatornu reformu.

Preporuke Eatona

Iako obim izazova varira od zemlje do zemlje, koraci koje treba preduzeti ostaju izuzetno slični širom Evrope:

Identifikujte buduće potrebe za fleksibilnošću sa niskom emisijom ugljenika: pored ciljeva rasta obnovljivih izvora energije, zemlje treba da predvide i kvantifikuju povezano povećanje budućih zahteva za fleksibilnošću.

Ubrzati reforme tržišta fleksibilnosti: formulisanje politika i podsticaja za stvaranje pravednih, transparentnih i lako dostupnih tržišta za nove resurse fleksibilnosti mora se dostaviti brže.

Hitno se pozabavi tehnološkim i procesnim barijerama: posebno pristupom mreži za obnovljivu i fleksibilnu imovinu.

Postaviti jasne ciljeve fleksibilnosti: nacionalni energetske i klimatski planovi treba da identifikuju potrebe za fleksibilnošću koje pokazuju očekivane proporcije fleksibilnosti koje će verovatno biti dostupne od skladištenja na mreži, fleksibilnosti na strani potražnje, interkonektora i druge proizvodnje niske emisije ugljenika.

Napraviti koordinisane planove za postizanje ciljeva fleksibilnosti: relevantne nacionalne vlasti, uključujući vlade, regulatore i operatere prenosnog i distributivnog sistema (OPS i ODS) treba da zajednički daju prioritet razvoju koordinisanih planova za postizanje ciljeva fleksibilnosti.

Osmisliti političke intervencije za podsticanje fleksibilnosti: u zemljama sa hitnom potrebom za fleksibilnošću, treba obezbediti podsticaje za privlačenje investicija u resurse fleksibilnosti sa niskim emisijama ugljenika. Poticaji bi se mogli kretati od poreskih kredita, preko poticaja za isporuku, do određivanja prioriteta tržišta.

Eurostat: Nafta i dalje je najznačajniji energent za evropsku ekonomiju

BRISSEL - Bruto raspoloživa energija u Evropskoj uniji u 2021. godini porasla je u odnosu na 2020. godinu (+6,0%), pokazuju podaci statističke kancelarije EU, **Eurostata**, objavljeni 7. maja.

Nafta (sirova nafta i naftni derivati) i dalje je najznačajniji energent za evropsku ekonomiju, uprkos dugoročnom trendu pada, dok je prirodni gas ostao drugi najveći izvor energije.

I nafta i prirodni plin porasli su za 5,3% odnosno 4,0%, respektivno, u 2021. u odnosu na 2020. To je uglavnom zbog povećanja aktivnosti nakon pandemije COVID-19.

Uvoz energenata u EU smanjen

BRISSEL - Uvoz energenata u EU smanjen je u četvrtom tromesečju 2023. u odnosu na četvrti kvartal 2022. i vrednosno i količinski, pokazuju najnoviji podaci **Eurostata**.

U četvrtom tromesečju 2023. u odnosu na isti kvartal 2022. godine uvoz naftne i njenih derivata u EU smanjen je i po obimu (-4%) ali više u vrednosti (-8%) zbog pada cena.

U četvrtom tromesečju 2023. godine u odnosu na isti kvartal 2022. godine uvoz prirodnog gasa u EU smanjen je i po obimu (-10%) ali znatno više u vrednostima (-57%) zbog pada cena. Doprinos obnovljivih izvora energije nastavio je da raste. Obnovljivi izvori energije su već nadmašili čvrsta fosilna goriva u 2018. i 2019., a dodatno su ojačali 2020. i 2021.

Čvrsta fosilna goriva porasla su za 15,7 % u 2021., delomično se oporavljajući nakon najniže vrednosti ikada postignute 2020. Međutim, čvrsta fosilna goriva nisu dovoljno porasla da se oporave na nivo iz 2019.



eurostat

Smanjenje proizvodnje primarne energije u EU u proteklim decenijama rezultiralo je povećanjem uvoza primarnih i sekundarnih energenata. Ovo povećanje je usporilo u 2020. zbog slabije potražnje izazvane pandemijom COVID-19 i ponovo se povećalo 2021.ž

Evropskoj industriji je potrebno više zelenih poticaja, kaže čelnik Repsola

MADRID - Evropska unija treba da ponudi više podsticaja ako želi da industrija u bloku upravlja tranzicijom zelene energije, a istovremeno bude konkurentna globalnim rivalima, rekao je 10. maja predsednik španske naftne kompanije Repsol.



"Potrebna nam je efikasna energetska tranzicija koja ne šteti evropskoj

industriji", rekao je Antonio Brufau (foto) akcionarima na godišnjoj generalnoj skupštini kompanije, prenosi **Rojters**.

Čelnik naftnog velikana rekao je da Evropi treba "više šargarepe, manje štapa", ukazujući kao pozitivan primer na politiku uvedenu u Sjedinjenim Državama prema Zakonu o smanjenju inflacije .

Brufau je također kritikovao "opsesiju elektrifikacijom" u Evropi, pozivajući na spremnost da se prihvate sve tehnologije koje mogu smanjiti emisije, kao što su obnovljivi gasovi.

EU predlaže prvu seriju sankcija na ruski tečni prirodni gas

BRISEL – Evropska komisija je prvi put predložila sankcije moćnoj ruskoj industriji tečnog prirodnog gasa (LNG), navodi se u dokumentima u koje je imao uvid **POLITICO**, objavio je 7. maja briselski portal.

Uprkos sankcijama na uvoz prirodnog gasa, Evropa je nastavila da uvozi ogromne količine LNG-a iz Rusije 2023.

Predložene sankcije sprečile bi zemlje EU da ponovno izvoze ruski LNG nakon što ga prime, a takođe bi zabranile učešće EU u predstojećim LNG projektima u Rusiji.

Predlog takođe uključuje zabranu korišćenja luka, finansija i usluga EU za reeksport ruskog LNG-a.

Odustajanje od ruskog gasa biće bolno za Evropsku uniju - Simson

BRISEL - Odustajanje od ruskog gasa će biti bolno za Evropsku uniju, ali je ona za to spremna, rekla je evropska komesarka za energetiku Kadri Simson, preneo je **Ukrinform** 7. maja.



"Razmišljali smo o tome kako Evropska unija može preživeti bez ruskog gasa", rekla je Simson (foto) i dodala: "To će nas značajno koštati, ali smo spremni za to."

„EU i dalje dobija ruski gas preko Turske i Ukrajine“, rekla je ona. "Ugovori ističu ovog decembra, a mi ne tražimo od naših partnera da vode pregovore o ovom pitanju", dodala je komesarka, napominjući da bi EU trebalo da razmisli o alternativnim načinima snabdevanja gasom, posebno za zemlje kao što su Slovačka i Austrija.

Bugarski sud zaustavio najveći ekološki projekat koji finansira EU

SOFIJA - Bugarski Vrhovni administrativni sud zaustavio je 2. maja kontroverzni projekat pretvaranje otpada glavnog grada u toplotnu i električnu energiju (RDF), finansiran sredstvima EU.

Ekološka grupa Za Zemlju osporila je potencijalne rizike projekta po ljudsko zdravlje.



Upravni sud je odlukom od 2. maja prekinuo projekte i poništio ekološku procenu izdanu 2015. godine, navodeći nedostatak dokaza da je predložena tehnologija spaljivanja prerađenog otpada bezbedna za javnost, prenosi **Euractiv Bugarska**.

Sudskom presudom okončan je projekat vredan 185 miliona evra, koji je izazvao proteste stanovnika Sofije zbog straha od daljeg pogoršanja kvaliteta vazduha.

Pre dve godine sud je već naložio Sofijskoj opštini da preduzme hitne mere za poboljšanje kvaliteta vazduha u gradu sa populacijom od preko 1,2 miliona ljudi.

Sudske presude znače da će Sofijska opština, koja je vlasnik Toplofikacije, na kraju izgubiti sredstva EU za projekat. Opština će morati da vrati 35 miliona evra koje je EU već izdvojila.

DOSIJE: EU REMIT – Uticaj na energetske kompanije van EU

(Izvor **Baker Boots** – vodeća globalna pravna platforma)
Revidirana Uredba o integritetu i transparentnosti energetskog tržišta (REMIT II) stupila je na snagu 7. maja 2024. godine, sa različitim datumima primene određenih odredbi. Ove izmene su deo šireg paketa reformi za dizajn tržišta električne energije. Ove reforme će uticati na sve kompanije za snabdevanje električnom energijom i gasom na evropskim veleprodajnim tržištima bez obzira na njihovo mesto poslovanja.



Ove napomene izdvajaju nekoliko amandmana u REMIT II koji će uticati na aktere na tržištu energije u Evropskoj uniji, kao i na one koji još nisu registrovani u Evropskoj uniji, ali snabdevaju evropsko tržište.

Ukratko:

Obaveza za učesnike na tržištu trećih zemalja da odrede predstavnika

Učesnici na veleprodajnom tržištu gasa i električne energije, koji nisu rezidenti ili osnovani u EU, moraju odrediti predstavnika u EU i registrovati se u državi članici u kojoj su aktivni. Imaće rok do 8. novembra 2024. da odrede predstavnika ovlašćenog da deluje u ime učesnika na tržištu.

Proširenje definicije veleprodajnog energenta

Definicija prirodnog gasa sada uključuje LNG. Pokriveni su i ugovori o snabdevanju električnom energijom koji mogu rezultirati isporukom u EU, kao i ugovori koji se odnose na skladištenje električne energije ili prirodnog gasa u EU, te derivati koji se odnose na skladištenje električne energije ili prirodnog gasa u EU. Derivati koji se odnose na električnu energiju koji mogu dovesti do isporuke u EU kao rezultat spajanja za dan unapred i unutar dana takođe su obuhvaćeni.

Izmene i dopune obima obaveza izveštavanja

REMIT II proširuje obaveze izveštavanja o podacima za učesnike na tržištu tako da uključuje ugovore o skladištenju, ugovore za balansiranje tržišta, dodeljene prenosne mogućnosti i za mnoge takve proizvode koji imaju potencijalnu isporuku u EU. Pravila o izveštavanju o tržišnim podacima LNG REMIT II integriše kao trajne obaveze izveštavanja o LNG tržišnim podacima koje su prvi put uvedene kao hitne mere tokom energetske krize.

Usklađivanje definicija tržišne manipulacije i insajderskih informacija

REMIT II odražava definicije u regulativi finansijskog tržišta EU sa Uredbom (EU) 596/2014 o zloupotrebi tržišta (MAR). REMIT II definicija tržišne manipulacije obuhvata ulazak u bilo koju transakciju, ili izdavanje, modifikaciju ili povlačenje bilo kojeg naloga za trgovinu, i svako drugo ponašanje u vezi sa veleprodajnim energetskim proizvodima koje, na primer, daje ili će verovatno dati lažne ili obmanjujuće signale. Nova definicija insajderskih informacija može se proširiti i na proces koji se odvija u fazama, tako da svaka faza procesa, kao i celokupni proces, mogu činiti insajderske informacije.

Regulacija algoritamskog trgovanja na energetskim tržištima

REMIT II uvodi skup novih pravila za upravljanje algoritamskim trgovanjem veleprodajnim energetskim proizvodima.

Implementacija i naredni koraci

REMIT II predstavlja seriju izmena i dopuna prvog nivoa – tj. izmene i dopune originalnog zakonodavstva iz 2011. godine. Dalje izmene su predviđene na drugom nivou – tj. amandmani na delegirano zakonodavstvo kojima se implementira REMIT II.



Konačno, očekuje se da će Agencija za saradnju energetskih regulatora (ACER) izraditi dalje smernice u svrhu pojašnjenja. Ovo uputstvo nije pravno obavezujuće, ali ima za cilj da učesnicima na tržištu pruži veću sigurnost u pogledu toga kako će ACER tumačiti nove odredbe REMIT II i kako će sprovesti svoja novo proširena ovlašćenja.

Takođe treba podsetiti da, iako REMIT II stupa na snagu 7. maja, neke njegove odredbe će stupiti na snagu tek kasnije. Različiti rokovi su opisani u nastavku.

Učesnici na tržištu iz trećih zemalja

Imenovani predstavnik učesnika na tržištu treće zemlje treba da bude tačka kontakta za ACER ili

nacionalno regulatorno telo (NRA) o svim pitanjima neophodnim za prijem, poštovanje i sprovođenje odluka ili zahteva za informacijama izdatih u okviru REMIT II. Učesnici na tržištu trećih zemalja moraju svojim imenovanim predstavnicima dati ovlašćenja da garantuju njihovu efikasnu i blagovremenu saradnju sa ACER-om i/ili nacionalnim regulatornim agencijama, te da se pridržavaju odluka i zahteva za informacijama, uključujući omogućavanje pristupa traženim informacijama. Učesnici na tržištu će takođe morati da dostave kontakt podatke svog ovlašćenog predstavnika. Obaveštenja se mogu vršiti putem 'CEREMP' platforme. REMIT II takođe daje mandat ACER-u da izda smernice i preporuke o primeni zahteva imenovanog predstavnika. Rok za određivanje treće strane je 8. novembar 2024. godine.

Izmene i dopune obima obaveza izveštavanja

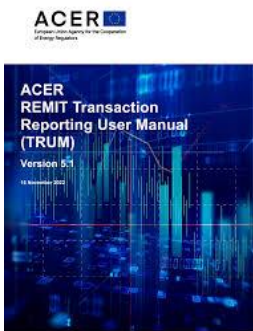
Revidirani REMIT proširuje obaveze izveštavanja za učesnike na tržištu prema revidiranoj definiciji veleprodajnog energenta. Izmenjene odredbe člana 8 o prikupljanju podataka zahtevaju od učesnika na tržištu da prijave informacije o posrednim korisnicima transakcije, kao i informacije o izloženosti učesnika na tržištu, detaljno po proizvodima i uključujući transakcije koje se dešavaju na šalteru.

Od organizovanih tržišta (OMP) će se zahtevati da ACER-u učine dostupnim podatke koji se odnose na knjigu naloga i da, na zahtev, omoguće ACER-u pristup knjizi narudžbi. Detalje za evidenciju o izveštavanju o transakcijama koje su sklopljene, zaključene ili izvršene na OMP-ima, uključujući posebne aranžmane za osiguravanje efektivnog izveštavanja o podacima, Komisija će navesti u aktu o primeni (u obliku izmene i dopune REMIT-a za implementaciju Regulative).

Rok da Komisija usvoji novi implementacioni akt je 8. maj 2025. Uredba o implementaciji REMIT-a će takođe morati da bude izmenjena kako bi odražavala prošireni opseg zahteva za izveštavanjem koji proizilazi iz šire definicije veleprodajnog energenta. REMIT II definiše OMP kao berzu energije, energetskog posrednika, platformu za energetska kapacitet ili bilo koji drugi sistem objekata u kojima višestruki interesi trećih strana za kupovinu ili prodaju veleprodajnih energetskih proizvoda međusobno deluju na način koji može rezultirati transakcijom.

Što se tiče subjekata koji će samo morati da ispune revidiranu definiciju OMP-a („novi OMP”), ACER je u svom nedavnom otvorenom pismu o implikacijama revizije REMIT-a na aspekte izveštavanja o podacima i obaveze obaveštavanja naveo da ne očekuju da takvi subjekti počnu da prijavljuju podatke koji još nisu predviđeni Uredbom o sprovođenju REMIT-a.

Zahtev za autorizaciju za RRM



REMIT II uvodi obavezu autorizacije za registrovane mehanizme izveštavanja (RRM) i postavlja relevantne uslove za ovlašćivanje RRM-ova od strane ACER-a. Ovaj uslov za odobrenje postaće primenljiv tek kada delegirani

zakon stupi na snagu, od 8. maja 2025. Samo će RRM-ovi uspostavljeni u EU imati pravo na odobrenje. RRM su definisani u REMIT II kao pravno lice ovlašćeno da izveštava ili pruža uslugu izveštavanja detalja o transakcijama, uključujući naloge za trgovinu, i osnovne podatke ACER-u u svoje ime ili u ime učesnika na tržištu. Novi zakon takođe nastoji da uskladi prikupljanje insajderskih informacija sa trenutnim procesom izveštavanja o podacima o trgovini.



Te osobe koje profesionalno dogovaraju ili izvršavaju transakcije (PPAET-i), odnosno osobe koje su profesionalno angažovane na prijemu i prenosu naloga za, ili u izvršenju transakcija u veleprodajnim energetskim proizvodima, imaju obavezu da prijave sumnjive transakcije koje krše zahteve REMIT-a. o insajderskoj trgovini i manipulaciji tržištem, kao i o sumnjivim nalogima i potencijalnim kršenjima obaveze objavljivanja insajderskih informacija. Moraće da uspostave i održavaju efikasne aranžmane, sisteme i procedure za identifikaciju potencijalnih kršenja zabrana REMIT-a, garantovati da su njihovi službenici koji sprovode aktivnosti nadzora zaštićeni od bilo kakvog sukoba interesa i delovati na nezavisan način, kao i otkriti i prijaviti sumnjive naredbe i transakcije.

Svaka osoba koja profesionalno obavlja transakcije u skladu sa regulativom o finansijskim tržištima - MAR - koja takođe izvršava transakcije u veleprodajnim energetskim proizvodima koji nisu finansijski instrumenti, i koja opravdano sumnja da bi nalog za trgovinu ili transakcija, bilo da je postavljen na ili izvan OMP-a, mogao prekršiti REMIT, mora o tome obavestiti ACER i relevantnu NRA. Ove obaveze izveštavanja će se primenjivati 8. novembra 2024.

Jačanje uloge i ovlasti ACER-a

Trenutno, nadzor i sprovođenje REMIT-a ostaju isključiva odgovornost država članica, ali REMIT II sada daje ACER-u određena ovlašćenja za sprovođenje. Istraga o kršenju REMIT-a s prekograničnom dimenzijom moraće se sprovesti kroz proces na nivou EU i mora uključivati ACER.



ACER će moći da sprovodi istrage u saradnji sa NRA, a Agencija će moći da vrši inspekcije na licu mesta i da izdaje zahteve za informacijama. Na kraju, ali ne i najmanje važno, ACER će moći da nameće periodične novčane kazne kako bi prisilio osobu da se podvrgne inspekciji na licu mesta i/ili da dostavi tražene informacije. Ovlašćenja za primenu kazni za kršenja REMIT-a ostaće u rukama država članica.

Do kraja 2024. ACER ima za cilj da revidira postojeće ACER-ove smernice o primeni REMIT-a kako bi odražavao promene koje proizlaze iz revidiranog REMIT-a, nove Uredbe o prirodnom gasu i reforme dizajna tržišta električne energije. ACER takođe planira izdavanje smernica i preporuka u skladu sa mandatima primljenim u okviru revidiranog REMIT-a, ali bez obaveza prema bilo kakvim specifičnim vremenskim okvirima. Nakon objavljivanja REMIT II u Službenom listu u februaru 2024., ACER je objavio otvoreno pismo koje pokriva različite aspekte implementacije, uključujući praktične detalje kao što su način obaveštavanja o korišćenju algoritama, promena u obavezi izveštavanja o aktivnostima na mestu održavanja i zahtev za obaveštavanje NRA o sumnjivim aktivnostima. Pismo možete pronaći [OVDE](#) (na engleskom).